

حجت الاسلام ابوالقاسم مقیمی حاجی، معاون پژوهش‌های علمی حوزه‌های علمیه کشور از چند و چون جمع‌آوری دانشنامه فاطمی و اهدافشان می‌گوید

مرجع‌ی غنی از سبک زندگی فاطمه (س)

◆ **نقیسه خانلری** | دانشنامه فاطمی در سال ۱۳۹۳ پس از یک دهه تلاش به جمع دانشنامه‌های مذهبی پیوست تا به عنوان مرجع کامل بتواند هر آنچه که از ابعاد زندگی و شخصیتی حضرت زهرا (س) لازم است را در اختیار مخاطبان قرار دهد. در این دانشنامه ۶ جلدی، مباحث وسیعی درج شده که هر یک می‌تواند حامل پیام‌های بسیاری برای جوامع مختلف بویژه جامعه شیعه باشد و الگوهای کاربردی اثرگذاری را در اختیار آنها قرار دهد. با حجت الاسلام «ابوالقاسم مقیمی حاجی» معاون پژوهش‌های علمی حوزه‌های علمیه کشور و معاون علمی دانشنامه فاطمی ما همراه شده‌ایم تا به توضیحات جامعی در رابطه با این اثر ارزشمند برسیم.

زنان مسلمان هستند و احکام اسلام نیز در همین راستا تنظیم و ابلاغ شده است، دیدگاه اسلام در رابطه با زن و خانواده از بعد حقوقی، اجتماعی و فقهی در این دانشنامه آمده است. اگر بخواهیم یک توصیف کلی از این دانشنامه داشته باشیم باید بگوییم که آنچه امروز به عنوان دانشنامه فاطمی در اختیار داریم، کتاب مرجعی است که تمام ابعاد شخصیتی حضرت زهرا (س) را شامل می‌شود و ما را با ابعاد مختلف زندگی ایشان و دیدگاهشان آشنا می‌کند. اگر کسی بخواهد با الگوی زن مسلمان در مباحث عبادی، معنوی و اجتماعی آشنا شود و بخواهد به حقایق تاریخی به‌طور مستند دست پیدا کند، این کتاب مرجع بسیار غنی و ارزشمندی است. نکته بعدی، استفاده از منابع شیعه و سنی در این دانشنامه است و امکان داوری مسائل تاریخی را به خوبی فراهم می‌کند. نکته آخر اینکه در دانشنامه فاطمی با یک مجموعه معرفتی متعلق به بانویی با والاترین درجه انسانیت مواجه هستیم که ابعاد بسیار وسیعی از موضوعات مرتبط با آن حضرت را شامل می‌شود.

مخاطبان این کتاب بیشتر چه قشری

از جامعه هستند؟ آیا مردم عادی هم می‌توانند از این کتاب بهره ببرند؟

این کتاب به زبان فارسی، روان و بدون پیچیدگی نوشته شده است و در عین حال که به عنوان کتابی مستند، می‌تواند کار محققان امر پژوهش و تحقیق را تسهیل کند، در عین حال عموم افراد در سطوح مختلف نیز می‌توانند برای آشنایی با زندگی، سیره و اوصاف آن حضرت، از این دانشنامه بهره بگیرند.

آیا این دانشنامه توسط جوامع و

ادیان دیگر هم دیده شده و توانسته در معرفی شخصیت حضرت زهرا (س) نه صرفاً به عنوان یک شخصیت مذهبی بلکه به عنوان یک شخصیت معیار موثر واقع شود؟

به سبب شخصیت والای آن حضرت از حیث کمال و معرفت و همچنین نسبتشان با پیامبر (س)، شخصیت‌های مختلفی با ایشان آشنا هستند؛ بنابراین نه فقط در قالب این دانشنامه بلکه در قالب مجموع آثار موجود در رابطه با حضرت زهرا (س)، شخصیت‌های مختلف ادعای

با محدودیت منابع مواجه بودیم، کار بسیار سخت‌تری پیش رو داشتیم، به طوریکه طراحی، گزینش و نگارش مقالات و اطلاعات اولیه تا سال ۱۳۸۷ ادامه پیدا کرد. در همان سال ۱۳۸۷، پژوهشکده دانشنامه نگاری در پژوهشگاه ما تشکیل شد و دانشنامه فاطمی با قرار گرفتن در قالب مرسوم و استاندارد دانشنامه نگاری، در ساختاری جدیدی، کار خود را دنبال کرد تا اینکه نهایتاً در سال ۹۳ به مرحله رونمایی رسید.

هدف از تهیه و تدوین این دانشنامه

چه بود؟

تا پیش از این، دانشنامه‌ای مرجع که دارای جامع آرا و نظریات درباره زندگی، شان و منزلت و معارف حضرت فاطمه زهرا (س) باشد، وجود نداشت و باید این اتفاق می‌افتاد، زیرا ما آن حضرت را به عنوان یک الگو می‌شناسیم و باید به آن می‌پرداختیم. در کتاب احتجاج مرحوم طبرسی از حضرت مهدی (عج) که خود اسوه همه مومنان هستند، روایتی وجود دارد که ایشان می‌فرمایند: «برای من مهدی، دختر رسول گرامی اسلام اسوه حسنه است.» بنابراین الگوپردازی از حضرت زهرا (س) بسیار اهمیت دارد و ما نیز بر همین اساس و باهدف تبیین درست و دقیق شخصیت آن حضرت، منزلت و جایگاه ایشان، بیان معارف و الگوگیری برای جامعه اسلامی، این دانشنامه را تدوین کردیم.

مخاطبان در دانشنامه فاطمی با چه

محتوایی روبه‌رو هستند؟

۳ جلد اول به عنوان بخش اصلی دانشنامه، به بیان زندگی، اسما، اوصاف و فضایل بویژه سیره عبادی، فرزندان‌داری، همسر‌داری، خانه‌داری، ابعاد فرهنگی، سیاسی و اجتماعی آن حضرت و همچنین امور اعتقادی و دیگر مباحث فکری و دینی ایشان می‌پردازد. در ۳ جلد بعدی نیز مجموعه مقالاتی در رابطه با مباحث فقهی، حقوقی و اجتماعی زن و خانواده وجود دارد. به جهت آنکه، حضرت زهرا (س) الگوی

لطفاً در ابتدا بر ایمان توضیح دهید که طرح دانشنامه فاطمی از کجا شکل گرفت و چقدر زمان برای این دانشنامه صرف شد؟

پژوهشکده فرهنگ و اندیشه اسلامی پس از اتمام دانشنامه امام علی (ع) در سال ۸۱، به پیشنهاد آیت الله جوادی آملی و به همت حاج آقا رشاد دانشنامه فاطمی را شروع کرد و در سال ۱۳۸۳ با شکل‌گیری شورای علمی و محققان، کار به شکل جدی آغاز شد. البته باتوجه به اینکه در رابطه با حضرت صدیقه طاهره (س)

